

Observatori econòmic

Cambra de Comerç de Girona

novembre, 2009

Cambra de Comerç
de Girona

L'entorn econòmic

La situació econòmica actual a Espanya, i per extensió a Catalunya i les comarques gironines, està caracteritzada per:

- L'alentiment en el ritme de contracció de l'activitat en el tercer trimestre
- La continuïtat en l'ajust del consum, amb una recuperació intensa de l'estalvi
- La continuïtat de l'ajust immobiliari i de la inversió residencial
- Un entorn negatiu per a la inversió industrial
- Una reducció de l'endeutament del sector privat
- Una caiguda dels preus com a conseqüència de l'ajust de la demanda interna
- El deteriorament del mercat de treball

I presenta les següents perspectives i riscos:

- Consolidació progressiva de la recuperació gràcies a la reducció de les tensions financeres i les mesures de suport a l'activitat i l'enfortiment del sistema financer
- La caiguda de l'activitat pot estendre's encara als primers mesos de 2010 a Espanya, en contrast amb la recuperació (modesta) de l'activitat a la zona euro.
- El principal suport de l'activitat serà el sector exterior, que amortirà l'impacta del descens de la demanda nacional
- L'atonía de la inversió serà el determinant fonamental del retard relatiu i de la debilitat de la recuperació en els propers trimestres
- La recuperació del consum podria produir-se abans del previst, donada la intensa recuperació de la taxa d'estalvi, tot i que existeix molta incertesa sobre la trajectòria que pugui tenir el consum

La velocitat i magnitud de la recuperació a Espanya dependrà de l'evolució de la crisi internacional i del patró que segueixi l'àrea de l'euro. Tot i les perspectives de millora, l'escenari internacional presenta diverses fragilitats:

- La millora gira entorn la recuperació de les economies emergents
- El funcionament dels sistemes financers es troba encara en fase de normalització
- La recuperació es basa en els impulsos expansius de polítiques econòmiques i monetàries, persistint la incertesa sobre el potencial de reacció del sector privat.
- S'ha produït un significatiu deteriorament de les finances públiques

A aquestes debilitats de l'escenari econòmic internacional s'hi afegeixen les debilitats pròpies d'Espanya:

- Excés de capacitat acumulada en el sector de la construcció
- Posició competitiva de l'economia espanyola
- Magnitud de la destrucció d'ocupació

L'economia nacional i internacional

Després de la profunda crisi mundial, la recessió global sembla que està arribant a la seva fi. El creixement econòmic torna, poc a poc, a taxes positives en un nombre creixent de països. Això no obstant, la recuperació és dèbil i està recolzada en importants polítiques expansives.

Previsions econòmiques del FMI

	creixement interanual			
	2007	2008	projeccions	
			2009	2010
PIB mundial	5,2	3,0	-1,1	3,1
Economies avançades	2,7	0,6	-3,4	1,3
EE.UU.	2,1	0,4	-2,7	1,5
Zona euro	2,7	0,7	-4,2	0,3
Alemanya	2,5	1,2	-5,3	0,3
França	2,3	0,3	-2,4	0,9
Itàlia	1,6	-1,0	-5,1	0,2
Espanya	3,6	0,9	-3,8	-0,7
Japó	2,3	-0,7	-5,4	1,7
Regne Unit	2,6	0,7	-4,4	0,9
Canadà	2,5	0,4	-2,5	2,1
Economies emergents i en desenvolupament	8,3	6,0	1,7	5,1

En les economies avançades, la recuperació és lenta i poc sòlida. L'atur segueix creixent, i la tendència és que ho segueixi fent en els propers mesos. L'endeutament públic, conseqüència del deteriorament fiscal provocat per les polítiques d'impuls econòmic, ha disminuït la capacitat de finançament de les empreses.

En les economies emergents, en canvi, l'avanç és més sòlid, especialment a Xina i Índia.

La zona euro va superar la recessió econòmica en el tercer trimestre, però és poc probable una recuperació sòlida mentre no millori de forma significativa la demanda interna. La taxa d'atur a la zona euro ha seguit creixent i es situa en el 9,6%, tot i que la desocupació augmenta a un ritme menys ràpid que a començaments d'any. Les condicions financeres segueixen essent

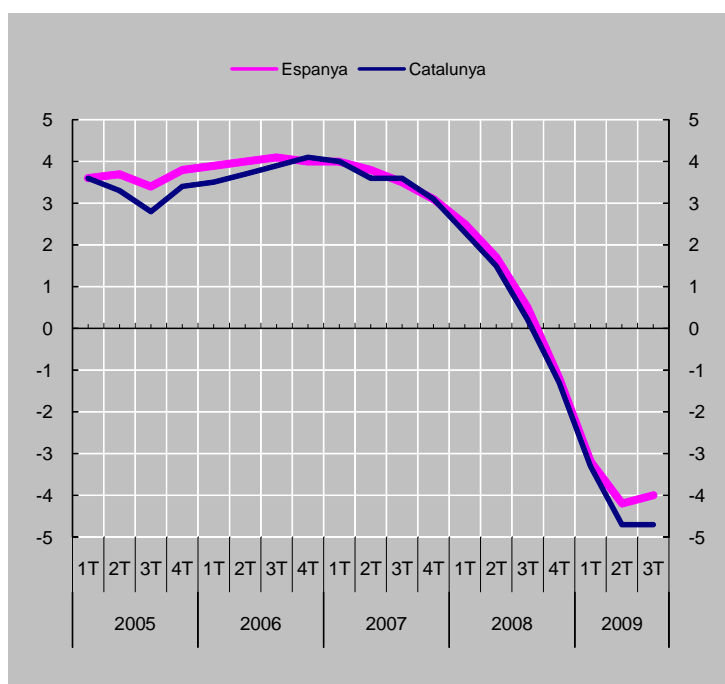
negatives, però amb tendència a millorar. Amb tot, les injeccions de liquiditat del BCE no han portat als bancs a prestar més.

A Espanya, el creixement interanual de l'economia ha seguit essent molt negatiu, encara que en el tercer trimestre s'ha estabilitzat la magnitud de la caiguda en el 4%, amb una caiguda intertrimestral de només el 0,3%.

Els índex de confiança del consumidor, que es mantenen encara en saldos negatius, s'han anat recuperant, i fan esperar una evolució menys negativa de les taxes de creixement de la despesa de les famílies en els propers mesos.

A Catalunya el PIB ha disminuït un 4,7% interanual al tercer trimestre del 2009. Per sectors d'activitat, l'agricultura és l'únic que presenta un increment (1,8%). La indústria, la construcció i els serveis mostren taxes de variació negatives (-13,5%, -7,1% i -1,8% respectivament).

PRODUCTE INTERIOR BRUT Taxes de variació interanual

Font: IDESCAT

L'any 2009 ha continuat la caiguda del PIB tant a nivell nacional com català, tot i que en el tercer trimestre es registre un fre en el ritme del decreixement. Això és produït quan altres països ja han començat a registrar taxes de creixement positives.

Evolució econòmica recent a Girona

Les xifres econòmiques segueixen reflectint una situació econòmica dolenta, encara que les últimes dades dibuixen un escenari menys fosc que mesos abans.

Indicadors de Conjuntura Girona				
	període	valor	variació interanual	
			2009	2008
Atur registrat	octubre	51.249	39,6%	60,1%
Afiats Seguretat Social				
Règim general				
Total	octubre	222.629	-5,7%	-5,5%
Indústria	octubre	43.690	-9,1%	-4,4%
Construcció	octubre	23.694	-14,1%	-24,5%
Serveis	octubre	153.982	-2,8%	-1,5%
Autònoms	octubre	61.920	-5,5%	-2,5%
Exportacions (milions d'euros)	gener-setembre	2.294	-14,5%	7,3%
Importacions (milions d'euros)	gener-setembre	1.296	-27,4%	6,2%
Habitatges iniciats	gener-setembre	2.138	-58,2%	-58,0%
Habitatges acabats	gener-setembre	5.266	-36,8%	-17,9%
Matriculació vehicles	gener-octubre	16.106	-28,3%	-30,5%
Crèdits concedits (milions d'euros)	juny	25.039	-4,6%	8,8%
Hipoteques constituïdes (nombre)	gener-setembre	17.407	0,9%	-44,4%
Hipoteques constituïdes (milers d'euros)	gener-setembre	2.436.961	-17,3%	-51,5%
Tràfic passatgers aeroport	gener-octubre	4.647.288	-4,1%	17,8%
Viatgers en hotels	gener-octubre	2.657.332	-5,8%	-4,5%
Pernoctacions en hotels	gener-octubre	9.894.193	-8,6%	0,5%

Les dades del mercat laboral no són bones. El mes d'octubre el nombre de llocs de treball assalariat s'ha reduït un 5,7% en taxa interanual i el treball autònom ha caigut un 5,5%.

Els sectors industrials han perdut gairebé un 13 per cent dels llocs de treball en poc més d'un any, i el sector de la construcció, des del començament de la davallada, l'estiu del 2007, fins avui, s'ha quedat amb un 40% menys d'ocupació. Tampoc el sector serveis ha aconseguit mantenir els llocs de treball, i l'octubre registrava una variació negativa interanual del 2,8%.

La taxa de variació interanual de l'atur s'ha anat moderant en el decurs de l'any, situant-se en el 39,6% l'octubre, després d'haver assolit un màxim del 79% el mes de març. La taxa d'atur s'ha reduït del 19% al 17% gràcies a les activitats de temporada. Aquesta evolució permetria

abonar la idea que l'ajust en el mercat de treball ja s'ha completat, però caldrà esperar a l'evolució del darrer trimestre per certificar-ho.

La destrucció massiva d'ocupació que ha patit l'economia gironina comporta, com a mínim, una millora de la productivitat aparent del treball, i per tant, de la competitivitat, en uns moments en que les exportacions gironines estan travessant la pitjor evolució des de la incorporació al mercat únic. Les exportacions fins el setembre s'han reduït un 14,5% respecte a l'any passat. Les exportacions a França s'han reduït un 16%, a Alemanya un 19%, a Itàlia també un 19%, Portugal un 11% i el Regne Unit un 21%.

La recuperació d'alguns països, entre ells Alemanya i França, pot afavorir l'evolució de les exportacions gironines en la segona meitat de l'any, sempre que s'aconsegueixi mantenir la competitivitat, que passa necessàriament per augmentar la productivitat i contenir els costos i els preus. De totes maneres, les exportacions gironines no tenen prou importància relativa com perquè una millora de les exportacions reactivi el conjunt de l'economia.

Altres puntals de l'economia gironina com el sector turístic tampoc presenten una evolució positiva. Fins l'octubre, el viatgers allotjats en establiments hotelers s'havien reduït d'un 5,8% respecte a l'any anterior, amb una caiguda més important del viatger estranger que no pas el nacional. A més, s'ha reduït l'estada mitjana, portant a una reducció de les pernoctacions del 8,6%. El tràfic de passatgers a l'aeroport també s'ha reduït, d'un 4,1%. La menor activitat del sector ha tingut un impacte sobre l'ocupació laboral del -3%.

El sector de la construcció, tot i que sembla haver tocat fons en la caiguda, segueix immers en un nivell d'activitat baix, amb una caiguda dels habitatges iniciats del 58% i dels acabats del 37%. Les hipoteques constituïdes han augmentat un 1% fins el setembre, i manté una tendència a l'alça des de mitjans d'any. El import concedit, però, s'ha reduït un 17%

El saldo viu dels crèdits concedits a Girona s'ha reduït de 1.200 milions d'euros en un any, en part per les dificultats d'accés al crèdit i en part per la moderació del consum, de vegades forçada i de vegades voluntària.

L'enquesta de conjuntura posa de manifest una relativa millora de la situació econòmica, encara que movent-nos sempre en valoracions majoritàriament negatives. En la indústria, millora la percepció sobre la marxa dels negocis, sobretot quan es compara amb els períodes anteriors, i també la facturació total. La utilització de la capacitat productiva, però, es situa per sota de la mitjana de 2008. La construcció segueix amb nivells d'obra executada baixos, tot i

Observatori econòmic Cambra de Comerç de Girona

una relativa millora en el segon trimestre i el comerç no millora les seves perspectives sobre la facturació de l'últim trimestre de l'any, tot i haver moderat considerablement la caiguda de la facturació en el tercer trimestre.

Enquesta de conjuntura. Saldos respostes extremes	2008	2009		
		1T	2T	3T
Indústria				
marxa del negoci en el període	-38	-41	-38	-19
marxa del negoci respecte el període anterior	-24	-46	3	11
facturació total respecte el període anterior	-21	-43	14	8
utilització capacitat productiva (%)	75	64	64	68
perspectives marxa del negoci pel proper trimestre	-2	28	1	0
perspectives nombre de treballadors proper trimestre	-16	-4	-8	-12
Construcció				
Obra executada respecte el període anterior	-38	-50	-22	-42
Comerç				
marxa del negoci respecte el període anterior	-43	-64	-45	-14
facturació total respecte el període anterior	-38	-78	-35	-7
perspectives marxa del negoci pel proper trimestre	-22	-7	-11	-15